

Prijenosno, dne 31. 10. 1924.
Пријеносно дне

GRADSKA BIBLIOTEKA

JURAJ SIZGORDIC

SIBENIK

NAUCNI ODSJEK

Poštarna plaćena u gotovu.

„Dalmatin. Hrvat“ je vlasništvo promidžbenog
odbora „Hrvatske Štamparske Zadruge“ e. o. p.
u osnutku u Šibeniku.Piama i novci šalju se na adresu:
„Dalmatin. Hrvat“ - Šibenik, Glavna ulica 103.Rukopisi se ne vrataju. - Piama ne frankirana
ne primaju, anonimna u kôd.

DALMATINSKI HRVAT

NOVINE ZA PROSVJETU, GOSPODARSTVO I POLITIKU DALMATINSKE HRVATSKE,

God. III.

ŠIBENIK, 31. LISTOPADA 1924.

Br. 92

Vjera u Božja i
seljačka sloga!

Dobro nam došao, Stjepane Radiću,

ljubljeni vodjo i učitelju, neustrašivi pobornice slobode hrvatske, neumorni zagovorniče slike. Ljubavi i mira medju narodima.

Krešimirov grad Šibenik sretan je i osobito počašćen što mu je dano da Te prvi od gradova Dalmatinske Hrvatske primi i pozdravi na Tvojem putu kroz Jadran, nakon Tvojog povratka iz progonstva.

Sretan je, što mu se ispunila davna želja, da Te vidi, da iz Tvojih ustiju čuje riječi nade i utjehe, da sasluša Tvoje savjete i upute.

Ne dižemo Ti kićenjih slavoluka; ne pozdravljamo pucanjem mužara ni slavljenjem zvona; ne nosimo na poklon ni zlatnih ni srebrnih darova, jer Ti svega toga ne treba. Mi Ti donosimo na poklon srca naša. Primi ih i zagrij žarkom vatrom čista rodoljublja, nadahni neugasivom ljubavi za majku Hrvatsku, za sve što je plemenito, pravedno i dobro.

Donosimo Ti pozdrave ne samo našeg grada već i cijele Dalmatinske Hrvatske, od suncem i znojem opaljenih seljaka, radnika pomoraca, bijede i sirotinje hrvatske, koja

Raba do Spiča; svih onih stotina tisuća prevarena u svim svojim nadama, danas samo u Tebi vidi spas i kraj svojim patnjama; od Tebe očekuju uskrsnuće Hrvatske; ne samo duševno već i političko sjeđenje svih Hrvata u jednu i nerazdruživu

slobodnu Hrvatsku.

Ovim mislima i željama prožeti i razdragani, te sa ushitom zanosa i oduševljenja kličemo Ti još jednom

DOBRO NAM DOŠAO !

A dobro nam došli i Vi ljubljena braćo, iz banske Hrvatske, pratioci, suradnici i supatnici našeg ljubljenog vodje i učitelja, nek Vaš dolazak donese ovoj ispaćenoj zemlji sreće i blagoslova.

ŽIVILI !

Republika mira i rada
narod nek sobom vlasti

SPORAZUM.

To je riječ koja je danas svakomu na ustima, čita u svim novinama, odjekuje na svim zborovima, radi kojega je navodno nastala i sama vladina kriza. Svak ga hoće, svak ga traži, a do njega ipak ne može da dodje. I neće doći sve dok naši poviđari ne budu na čistu što zapravo znači sporazum. Sporazun znaci da stranke koje žele da se sporazuju, najprije izraze želju zato, sastavu se i iznesu svoje zahtjeve, a onda se upuste u pregovore, popuštajući jedna i druga strana dok se konačno ne slože. Nikakih uvjeta ne može da stavi jedna stranka drugoj dok se ne saštanu.

Uvjet: »Položi oružje, a onda da se sporazumimo«, može da stavi samo pobednik pobijenome nipošto sebi ravnom.

I zato je vrlo pogriješen put što su ga radikali odabrali gledajući sporazuma sa Hrvatima. Oni su Hrvatima postavili uvjete: Najprije se odreći narodnog suverenstva i slobodne Hrvatske; odreći republikanstva i miroljubivosti; odreći svih prijateljstva i veza u svijetu; priznat dinastiju; priznat nametnuti vidovdanski ustav, a onda doći na dogovore. U jednu, odreći se svega, svoje tisućgodišnje prošlosti, nade bolje budućnosti, posuti glave prahom i pepelom, a sve zbog vrlo dvojbenog srpsko-hrvatskog sporazuma, velim dvojbenog jer Hrvati imadu i previshe iskustva sa kraljskim partonom i Ženevskom konvencijom, kao i samom izjavom radikalinskog vodje Pašića u parlamentu, koliko radikali drže do sporazuma. Radikali su se stavlili u pozu pobjednika, koji drže nož nad vratom svog protivnika, zahtjevaju: Primi sve uvjete ili umri.

Hvala Bogu što Hrvati nijesu u takav položaj došli i neće, ali kada bi po nesreći i došli sjegurno bi radje odabrali smrt nego tako ropsko ponjenje. Od naroda koji je 13 vječavao svoj jezik, ime i suverenstvo, koji je bio jak da odoli svim hrvatskim navalama Franaka, Avara: Turaka, koji se odrvao Mlećima. Njem ima i Mađarima, tražiti da počini prsto narodno samoubjstvo, znači uvrjedit ga i izazivat.

Što bi radikali odgovorili, kad bi im sutra Hrvati poručili da se odreku srpskog imena i prošlosti, odreći suverenstva pa da dodiju na dogovore radi sporazuma? Nebi li punim pravom s ogorčenjem odklonili tako ponjuće uvjete? Pa čemu onda Hrvatima stavljat ponizujućih uvjeta?

Stavljaju ih samo zato jer znaju da ih Hrvati neće nikad prihvati, jer time hoće da na svaki način osuđuje srpsko-hrvatski sporazum oko koga su počeli raditi svi bolji sinovi srpskog i hrvatskog naroda. Radikali su svjesni da sporazum znači njihovu propast, smrt hegemoniji, samovolji i korupciji, znači konsolidaciju države, a oni svega toga neće. Oni hoće u državi kaos i smrtnju kako bi u mutnom što više ulovili i kako bi se mogli oteti odgovornosti za sva zla djela koja su narodu počinili. Sva sreća, da radikalni vodje nijesu srpski narod već samo izmazena i pokvarena njegova gospoda, koje će narod netom se malo bolje osvijesti ili stavit u tačnicu ili poslati u muzej starima,

kao što je to hrvatski narod učinio sa svojom izrođenom ili pokvarenom gospodom. Kad u ime Srba budu govorili sinovi raje, oni od pluga i motike, a ne sinovi cincara, doći će do sporazuma koji je potrebit i Hrvatima i Srbima.

Ako Hrvatima prijeti pogibelj od susjeda, ništa manja pogibelj prijeti i Srbima, jer su i oni opkoljeni ne baš prijateljski raspolaženim susjedima. I dok su Hrvati zadnjih godina znali steti u svijetu simpatija, potražiti i nači jakih i moćnih prijatelja i saveznika, pokvarena, su srpska gospoda svojom bezobzirnošću i kratkovidnošću, te sebičnim i brutalnim ponašanjem učinili da je srpski narod izgubio sve simpatije koje u svijetu uživao, i danas se Srbi nalaze skoro osamljeni. I zato neću

pogriješiti ako ustvrdim, da je danas više u interesu Srba, da se s nama Hrvatima bratski sporazume, kako bi očuvali zajednički nam doin, obnovili i podigli.

Do sporazuma može doći uzajamnim pošivanjem, ako Srbi ne stave Hrvatima nikakvih ponizujućih predviđaja, već ako otvoreno i bratski stupi s Hrvatima u pugovore, slušaju sve njihove želje, a onda i sami otvoreno kažu što hoće i koliko su spravni da od hrvatskih zahtjeva usvoje. Pregovaranjima doći će se do nekog sporazuma ili će se bar vidjeti jeli moguće do sporazuma doći. Ako dođe do sporazuma neka se zatraži od naroda da plebisitom do odobri, a onda ustavom to utvrdi.

Ovo je jedini i ispravni put sporazumu, sve drugo su samo fraze, nadmudrivanja i izigravanja koja ne vode ničemu.

Razbojnički napadaj žandara na republikanskog poslanika inžinira Košutića.

Kaštel Stari, 28. listopada.

Sinoć oko 8 sati, nakon održane skupštine, izasli su iz društva "Svatanj" narodni zastupnik inž. August Košutić u pratnji svršenog filozofa Findrika te gg. Don Petra Gjilića i dra. Damjana Sokola. Čim su izasli, pristupila je k njima jedna ž darska patrola od pet žandara, koja je pozvala narodnog zastupnika inž. Košutića i svršenog filozofa Findrika da se legitimiraju, što su oni odmah spremno učinili. Postiže nego je vođa patrole pregledao obojici legitimacije, pozvao ih je da dodiju u žandarsku kasarnu, jer da ne vidi tu na ulici čitati.

Narodni zastupnik inž. A. Košutić i svršeni filozof Findrik spremio se i na taj poziv odvraća, te se uputio sa žandarima prema kasarni.

Žandari su ih postavili u sredinu i tako se s njima uputili prema kasarni. Kad su učinili neko pedeset koraka, iznenada i straga, bez da je prvo itko i jednu riječ prozborio, jedan strahovit udarac padne na glavu narodnog zastupnika inž. Augusta Košutića, koji se onesvjetljen i u moru krvi sruši na zemlju. Kad je to vidio svršeni filozof Findrik, da je pao na zemlju narodni zastupnik, i bojeći se da i njezina zadesi slična sudbina, naglim skokom trže se i u poglegne patrollu. Žandari pohitale za njim, vičući "Stoj!", ali njemu uspije da pogledne i da obišvati selo Javli na rodno što se je dogodilo. Brzo popitoše na mjesto gdje se je zbio taj zločinački čin, ali zastupnika nijesu našli nego tek veliku mlazu krvi, pokrivenog ogromnim kamenom.

Narod silno ogorčen i u strahu za životom inž. Košutića, poče da ga traži, pa doskoru dozna, da su ga isti žandari prenijeli u žandarsku kasarnu. Tamo nešto kasnije dodje i opć. liječnik dr. Mattiozzi, koji ustanovi veliku ranu na desnoj strani lubanje u dužini od šest centimetara, te mu je odmah sašlo.

Nakon toga prenesoše ga pola onesvjetljenog zastupnika u kuću jednog seljaka, gdje još uvijek leži.

Koliko je ogorčenje mjeru narodom, nije potrebno da ističemo. Iz Splita su noćas oko ponoći pošli na lice nekolicina predstavnika Hrv. Narod. Omladine gg. dr. Cuzi i dr. Milićić, te okružnik dr. Ivić, kapetan žandarmerije Rajčević u pratnji dvojice žandara.

U zadnji čas saznavali smo za izjavu prof. Slavka Findrika, iz koje prenosa sljedeći interesantni stava:

Pratila su nas petorica žandara.

Što je Srbima dozvoljeno

Numa u dalmatinskoj Hrvatskoj nije dozvoljeno, da pišemo onako, kako to ustavni zakon prepisuje, jer smo mi ne od Srba, već od naših poturica, smatrani, kao pobjedjeni narod, pa kada, kuo republikanci napišemo, štoma drago čisto nevinu i bezazle, čim se kritizira režim ili administraciju u ovoj našoj sretnoj državi, nas se pljeni i zavadja se subjektivni postupak proti uredniku ili dopisnicu, radi uvrede kralja ili rušenja države.

Onemogućeni, da kao javni organ učestvujemo ravnopravno u javnom radu i kritici, kao i naši sudurkovi, često puta pojedine užlome i uštriške iz novina, koje iskreno rade na bratskom sporazumu, doslovce prenašamo i bez ikakvih komentara, uvjereni pri tom, da ono što je dozvoljeno u predstolnici SHS, pod nadzorom najviših vlasti, da će i nama u pokrajini biti dozvoljeno prepisati. Ali smo se i u tome prevarili! Nas se pljeni i onda kada prenesemo iz beogradskih novina i navedemo: imo, dan i broj dotične novine.

Tako nam se dogodilo i su predzadnjim brojem. Prenijeli smo jedan ulomak članka, kojega je pi-

Od tih su dvojica isla pred nama, licem okrenuta prama nama, držeći puške na spremno, dok je jedan narednik išao desno do narodnog zastupnika Košutića, a drugi jedan žandar lijevo s moje strane; zapovjednik pak patrole stupao je sa nama, držeći revolver u ruci.

Kad smo učinili kojih 40-50 koraka, žandar koji je bio desno sa strane zastupnika Košutića reče: "Ej zastupniče, bogati...", ali nije dobro ni svršio da izreče, kad padne snažan udarac na glavu zastupnika Košutića od žandara, koji je lijevo mene išao, tako da je zastupnik Košutić pao na zemlju bez da je i jednu riječ izustio, sav obiliven u krv.

U toj opasnoj situaciji nisam znao što da radim, i ne čekajući da i mene zadesi ista sudbina od podivljih žandara, počeo sam bježati prama moru, ne obazirući se na povike žandara: "Stoj Stoj!" Bježeci krenuo sum desnom ulicom i došao ujutro u kuću Jozu Lukasa i njezinoj suprugi izjavio: "Žandari ubile zastupnika Košutića".

Dok se je taj zločinački napad odigravao, nije na cesti u našoj blizini bilo uopće niti jednog civila, osim nas dvojice, narodnog zastupnika Košutića i mene.

Sibenski Hrvati u ime cijele hrvatske sjeverne Dalmacije ogorčeni nad groznim nedjeljom izrazili svoju duboku sućut ranjenome hrvatskom republikanskom zastupniku, koji je rudi svoje spreme, sposobnosti i čestitosti visoko cijenjen u redovima HRSS, kao jedan od prvih intelektualaca i radnika, tako da je bio i ministarski kandidat naše partije.

Hrvatima se zabranjuje:

suo Dr. Momčilo Ivanić, protičevac u "Radikalu" i jedan sastavnik iz "Republike", pa nam je oboje bilo zaplijenjeno. O tomu su bila obavijestena uredništva tih novina, pa su obdevije zgrožene na takovim postupkom naših vlasti, napisale ove članke:

Jesmo li u jednoj državi?

Kako me prijateljski obaveštavaju iz Šibenika, tamošnji Dalmatinski Hrvat odštampao je izvesna mesta iz moga članka "Sporazum i kriza vlade", koji je izrađao u broju 58. Radikalca od II. oktobra ove godine. Dalmatinski Hrvat je naročito naznačio da je dotični članak moj i da ga iz toga i toga broja Radikalca prenosi.

Dokle je u Beogradu ovaj članak pušten od strane policije mirno, bez ikakve zabrane, evo kako je prošao u Šibeniku sačet Radikalca, tamošnji Dalmatinski Hrvat.

Dalje "Radikal", prenosa osudu o zapljeni "Dalm. Hrvata", koju mi ispušljuo jer je već bila štampana.

Ja nemam potrebu da ovome faktu dajem ma kakva opširna objašnjenja. Utvrdjujem samo toliko da naša braća Hrvati, zaista imaju prava tvrditi da nisu ravnopravni u ovoj državi kad se u Šibeniku zabranjuje ono što se slobodno reklo u Beogradu. Isto tako utvrdjujem da u jednoj i istoj državi ne bi smelo biti ovako suprotnih mera, jer nam se na

P r a v i

Schicht-sapun s markom „Jelen“

čuva skupocjeno rublje

Pazi na ime Schicht i marku „Jelen“!

ovaj način natura i protiv volje pitanje: jesmo li u jednoj državi?

Dr. Momčilo Ivanić.

"Radikal" 22. 10. 1924.

U album jedinstva!

Iz Šibenika smo dobili vest da je politički list „Dalmatinski Hrvat“ bio zaplenjen zato što je iz „Republike“ preštampano dve stvari: KOJE OVDE NISU BILE ZABRANJENE! Ovoj vesti ne treba naročitog komentara. One sama sobom jasno pokazuju da se u ovoj zemlji ne zna ni ko piše ni ko plaća. O jedinstvu se mnogo deklamuje, fanfori i politički akrobati im ju običaj da se uderaju u prsa kao branici „nedeljivog“ državnog jedinstva, ali ih jedna sumorna i teška stvarnost na svakom koraku demantuje.

Jer, jedinstvo se ne da ni zamisli, a kamo li aprovisti u mraku, reakciji, nasilju i korupciji. Tu može samo jedna stvar biti ujednjena, a to je sial; i doista, to JEDINSTVO REAKCIJE S. H. S. je danas jedini simbol cržavnog jedinstva! („Republika“ 23. 10. 1924)

Ovomu nemamo i nemožemo da šta nadodamemo, jer kada bi pisali onako, kako bi moralni, bili bi bezdvojno zaplijenjeni. Svakako ovo je pristojno i dolična lekcija naših hrvatskih kolega, našim sudijama i cenzorima, koji moraju biti uvjereni, da ovako kako oni s nama postupaju ne bi sigurno postupali nijehu beogradski kolege, a priča o nekim posebnim navedenijima i instrukcijama, to je bajka, kojoj nismo aikada i nemožemo vjerovati, jer u ovoj državi postoji samo jedan ustav, za sve gradjane. Tko radi drugačije radi proti ustavu i postojićim zakonima.

Jedan Pribčev driebac.

Tuže nam se dјaci Učiteljske škole da tamo jedan nastavnik mjesto po ciljele satove samo politizira. To bož uime narodnog jedinstva nastoji da u dječaju uzbudi mržnju na sve što je hrvatsko. Na većini cinizmom i omalovaženjem govori o hrvatskoj prošlosti, o hrvatskim piscima i književnicima. Prosto se izrugava sa svim što je Hrvatsko milo i sveto, naprotiv sve srpsko hvali i uzisuje. Hrvati i nemaju ništa svoga sve su uzeli od Srba. Hrvati su za tog godopšinu narod robova, koji i nije za drugo nego za batine i robovanje.

Osobito se zna obrbiti na Radića, na hrvatski republikanski pokret, koji ne idje za drugim već da ovu državu, podignu srpskom krvu, rasplete. Tko god se toči priznaje Hrvatom da je antidržavni elemenat, koga valja, u interesu države i narodnog jedinstva, istrijebiti. Zna se više puta očešati i o katoličanstvu. Djaci su sili ovog izazivanja, medju njima vrijje i moglo bi jedan dan da prekipi. Mi na ovo upozorujemo upravu zavoda i školske vlasti, neka stave reda dok se zlo ne dogodi.

Neka upozori ovoga gospodina da škola nije mjesto za politiziranje već za učenje. Neka ga opomene, da postuje zemlja u kojoj žive i narod koji ga hrani. Inače čemo zagudit u druge gusle, jer nije samo jedan na učiteljskoj školi, koji se o Radiću i Hrvate zna očešati. Nek se ne igraju vatrom, jer će se opteći.

Mi sa svoje strane poručujemo ovom izrodu hrvatskom, da kad su mu Srbi i Srbija toliko srcu prirasli, neko slobodno zatraži tamo namještanje, neće se sigurno Hrvati za njim u crno zaviti. Ako umišlja, da će svojim žučljivim ispadima uzdrmati u djacima hrvatske osjećaje, onda se previše umišlja. Previše je, malo za to.

Ustričci.

Ko sprema gradjanski rat? U trenutku kada se nerazmišljeno i zločinčima zemlja bacu u tešku reakciju, kada vojna oligarhija u spregu sa geopolitskom radikalijom čini sve moguće da čitav jedan narodni dio da cve države stavi van zakona, i da njegove političke predstavnice oglasi za buntovnike i izdajnike zemlje, u javnosti su prodre najstrašnije vijesti c pripremama za gradjanski rat koje su vrili baš oni koji su podizali viku na kurjaka

Utvrđeno je, zvanično je utvrđeno, da su vojne vlasti razdavale oružje i municiju srpskom stanovništvu u Hrvatskoj Dokumentima se dokazuju da su „sigurnim ljudima“ u Lici razdavane puške i municija. Zašto? Čevidno da se u danome momentu, na mig učinjeni odzgo, njima posluže protiv svoje braće Hrvata!

Cružje je razdavano srpskim opštinskim vlastima i drugim povjerenicima sa nalogom da se razdeli „dobrovoljicima i našim pouzdanim ljudima u poznatu svrhu“.

Poznata svrha, to je bratobilačka borba između Hrvata i Srba, koju su s planom i sistematski pripremali zločinci sa vrha državne uprave. I sad neka se još ko usudi da tvrdi da u ovoj zemlji ne vladaju nekolicina generalskih pustolova, koji ne preziju ni od kralja, da svoju prevlast u državi održi i svoje pokvarečike lične interese zaštite. Sva u slavu monarhije!

Situacija.

Posljednji su politički dogadjaji tako očito pokazali da pitanje republike ili monarhije nije ni malo pitanje formalne prirode, preto pitanje promjene forme, kako se to nama ujek od protivnika dobaci valo, već prvi, neizbjegli i glavni uslov za svaku ozbiljnu i po narod korisnu reformu ma u kom pogledu.

20. oktobra je monarhija potpuno razgolitiла sve svoje prezirane narode i njegove volje, svu svoju gotovost da zaštititi i pouštati jednu političku bandu štrebera, lopova, nasilnika, olimaču narodne imovine i uzurpatore njegovih prava, da niko živi u ovoj zemlji ne može da sumnja u potrebu republike. Toga dana je počinjeno nebrojeno sramotno Gaženje je ustav, zaviljavana narodna volja, maltretirana Narodna Skupština, izigravani su svu videni politički ljudi: lčni čef, nervozna čud, kapri i ipak postuli su sudbonosni činiovi po budućnost države; tjerala se šega sa najsuveljitim odredbama parlamentarizma, sprdalo se sa svima zahtijevima demokratije, pisani su lažni ukazi, pa posle ceprat, imenovane vlade pa odmah najurivane, vršile se najsrarnije podvala sasvim u stilu Nikitinom! Uticaj mračnih sila veći no ikad! Generali vršljaju kako hoće! Glavni savjetnik je jedan umobolni paraliticar, jedan naš žalosni poslanik na strani, poznat sa svoga fatalnoga kretenizma! To su faktori koji odlučuju sudbinu zemlje!

Izlaz iz zemlje: REAKCIJA P. P., ILI DIKTATURA ČIZME: O spučue se neprestano govori, i preti se hapšenjem i ubijanjem najvidenijih ljudi! Nije nemogućno! A „blök“, sa svom svojom većinom, mjesto da ustane u odbranu narodu, dopušta da se svovi zločini nad narodom vrše!

Republika.

Naši dopisi.

Pišu nam iz Stankovaca. Pred kratko vrijeme došao sam iz vojnista, i pošao na općinu u Stankovcima, da zatražim od općinskoga tajnika objavu za moga brata. Propisno sam se prijavio g. tajniku i zapitalo za očiju K. M. Isti me onako s visoka pogleda, ništa ne odgovori i produži rad. Stojim i strpljivo čekam, pa kada mi je dodijalo, zamolim opću uljudio g. tajniku, za objavu. Tada se ipak g. tajnik makne udostoji se zapitati, otkako sam i potom naredi svom pomoćniku, da mi izda traženu objavu.

Pomislite sada braćo težaci, jesmo li se mi od općine benkovačke odcipljili da dobijemo PP ljude i hrvatoždere, koji nas mrko gledaju u našoj kući. — J. O. M. Ć.

Domaće vijesti.

Hrvatski Skautski Savez koji je nedavno osnovan, počeo je živo raditi. Obdržavaju se tečajevi za vodnike, formiraju se nove čete i izrađuju se detaljni raspored za budući rad i organizaciju. Kolike je simpatije stekao hrvatski skautizam među hrvatskom omladinom i građanstvom, pokazuju dnevne novi pored članova izvršujućih i podupiratelja ne samo u Zagrebu, već i u pokrajini, naročito u mjestima sa muškim i ženskim srednjim školama. Zadužba je ove organizacije odgajanje omladine u hrvatskom narodnom dubu, u ljubavi za prirodu i bliznjega te podučavanje u primjeni načelala za praktični život. Upis novih članova obavlja se dnevno od 11—12 pr. p. i od 4—6 sati na večer u prostorijama Zagrebačkog Zbora, (Martićevo ulica). Članarina iznosi za izvršujuće članove Din. 10— četvrtogodišnje; za podupiratelje Din. 5— mjesечно, a utežljitelji plaćaju Din. 1.000 — jedanput za uvek. Upisnina Din. 5— Pozivamo hrvatske roditelje, da začlane svoje sinove i kćeri u Hrvatski Skautski Savez i time poduprū širenje ove zdrave ideje.

Nadjele molimo hrvatske rodotjube, a naročito nastavnike da se kave kao povjerenici, odnosno da osnuju u svom kraju nove čete, a gdje je više članova, tamo i stijegova. Za sve upute glede osnivanja ovih jedinica glede upisa novih članova, te ostalog, treba se obratiti na adresu: Hrvatski Skautski Savez, na ruke dra. Z. Prebeg-a, Zagreb, Strossmayerova ul. br. 5.

Gradске vijesti.

Veličanaten doček se sprema našem wilom i ljubljenom predsjedniku, vodj i načitelju. Otučani, seljaci, zagurci okolica i grad spremaju se da što ljepe i dostojnije prime svog dragog spasitelja g. Stjepana Radića i da mu boravak u našem gradu učine što milijun i ugodnijim. Stvorimo, muško i žensko, sve što hrvatski osjeća, pobrati će da vidi, čuje i da pozdravi svog ljubimca.

Da živi Stjepan Radić! Da živi republika!

Hrvatska politička organizacija u Splitu je nevjesta pridružila Hrvatskoj Zajednici u Zagrebu, tako da i ova sada pripada Federaciji HRSS.

Trganje je konačno natrag 8 dana svršilo. Uza svu krupu i tužljanja, mesta je bilo toliko da se rijetko ko sjeda da ga je ikada Šibenik toliko našao i tako dugo trga. 50% težaka našlo je dvostruko više mesta nego li prošle godine, a nijedan nije imao

dovoljno sudja u koje bi ga izlio. Kamo se reča da je bila dobra cijena. Kupac je bilo dosta, ali se slabu plaćalo. Crol mest Din. 125, a bijeli nesto bolje 250 do 300. Dim. stolitar Bijelog je prodano 4/5 dočim crnoga imade sila božja, a niko ga ne kupuje i ako ga težaci nude i na 225. Dio. bekotiler.

Imenovanja. Za pokrajinskog školskog nadzornika, za srednje škole u Dalmaciji bio je imenovan g. prof. Lovozović, a za niže škole g. prof. Rabadan.

Direktorom na mjesnoj preparandiji bio je imenovan g. prof. Bellotti, bivši direktor gimnazije u Kotoru, koji je u zadnje doba predavao na Šibenskoj gimnaziji. Iskrena čestitana.

Teatro Mazzoleni, kako izgleda nasko: o če se otvoriti, jer je prešlo iz ruku talijanskih u „narodne“ ruke. Koje su to „narodne“ ruke, mi neznamo, a mislimo da to oznaće ni dopisnik „N. D.“, kao što sigurno neće znati, da li je on sam porteklom: Hrvat, autonomas ili „narodni“. Nije za to nikakvo čudo, da nije htio na javiti, da je kazalište prešlo u hrvatske ili jugoslavenske ruke. Taj čovjek toliko zavirio da hrvatskog imena, od kada je propala „majstrica austrija“, da je upravo divota:

Čemu sve to? Ili su zar gg Smolčić, Ježina i Machiedo zatajili ili se, pak srami svog hrvatskog porteklja? Zar taj, toliko prije omraženi i osramočeni, a sada slaviješni Šare, nije rođen u kapi i opanku, pa da se srami svog hrvatskog imena i zaboravlja da se podigao na žuljima hrvatskog naroda. Žalosno je i smrtonosno da se pored svega toga biraju nekakvi odbori u kojima nema nijednog izrazitog Hrvata i to u hrvatskom Šibensku. Sve dok traju takve prilike Hrvati će biti prisiljeni, na taj izuzvod dolično odgovoriti, bojkotiranjem „Sarincog narodnog“ kazališta.

Zubarski ispit s odličnim uspjehom položio je jučer u Beogradu naš saradnik g. Mijo Jerinić. Iako je on imao sve, danas potrebite kvalifikacije za zubaršku radnju, dapače i puco preko toga, radi njegova republikanskog djelovanja, pošteni PP. rezim, pod upravom radikalizma u Dalmaciji, ukinuo mu je sve diplome, i zabranio radnju. Da mu brojna obitelj ne pomere od gladi, na zgovor prijatelja, bilo mu je dozvoljeno da do ispit radi, ali da tablu mora ukloniti. Ovih se dana naš Starac Mijo, zadužio kod prijatelja i uputio u Beograd gdje je položio ispit, na žalost svojih „prijatelja“, koji ga više ne može u tom pogledu proganjati. — Naša arđadna čestitana!

Zemljoradnička Demagogija. Imali smo prilike čuti, kako zemljoradnici u Krupnju među narodom agitiraju, da je Radić kriju, da nije riješeno agrarno pitanje, jer da imade već dva mjeseca da je on na vlasti i da je baš on onaj, koji neće da riješi agrarno pitanje. Kakva je to glupost i blezgarija, svakomu je jasno jer da Radić, niti koji radićevac nije bio niti je vi u vlasti, ne treba ni pobijati. Pogodno kada uši zemljoradnici nalaze glupina, koji im vjeruju, kad ih pitaju sa glupostima, da će se svjet morati uređiti da: da će morati svak kopati, i da smo mi rodjeni Jugoslaveni, a ne Hrvati. U slastim im.

„Demokratija“ glavno glasilo demokratske partije i poluslužbeni vlasti organ, u svome broju od 22 tek. mj. prenosi jedan dio našeg uvodnika „Neprijatelji države“ iz br. 89. od 16 ovoga mjeseca, pod naslovom: „Cine Hrvati ugrožavaju ovu državu“, u čemu se potvrdi da se naši zemljoradnici učinjavaju nevjesta s nama, saglasuju i odobravaju naše stanovište, dottie nas naši Hrvati plijene, na čudo poštjeni Srba.

Mračni sastanci. Neki pozostali mračni tipovi obdržavaju tajne sastanke pod predsjedanjem poznatog nemirnjaka i denuncičanta. Koja je svrha sakupljanja tih propala i nemocnih zlikovatkih tipova, nije teško pogoditi. Samo neka znaju, da se budno prati korak po korak svakom pojedinцу i da će se naći onaj, koji će i bez pomoći policije, koja kako izgleda ne daje tomu važnosti, znati svemu tomu stati na kraju.

Izdav. i odg. ured. Josip Drezga.

Tiskar. Pučka Tiskara — Šibenik.

Šire Šire „Dalmatinski Hrvat“.

„DRINA“ najbolji sapun

Proizvadja sliedeće specialitete:

SAPUN

MARSEILLE bijeli i žuti
DRINA extra žuti
ZELENI BARI

Cijene umjerene — Poslužba fačna — Pakovanje u sanducima — Solidnim trgovcima prodajemo na isplatu uz priček

„DRINA“ tvornica apuna i svijeća d. s. o. j. u Šibeniku.

Tražite odmah naše izvanredne ponude

M. Gilg - Sisak

Tvornica tambura. — Izrada solidna. — Umjerene cijene. — Na upit šalje se sve upute.

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA
GENOVA.

GLAVNO ZASTUPSTVO za JUGOSLAVIJU
ZAGREB — Petrinjska ulica 6.

Najbrže Pruge za Jugoslavenske Iseljenike
slijedeći odlasci:

za Brazil — Uruguay — Argentinu:

S.S. „Taormina“ 25. Septembar

S.S. „Re Vittorio“ 30. Septembar

S.S. „America“ 8. Oktobra

za Srednju Ameriku Equator-Peru-Chile:

S.S. „Bologna“ 24. Septembar

(Mjesečna Pruga)

za Australiju

S.S. „Palermo“ 1. Oktobra

(Mjesečna Pruga)

za Sjevernu Ameriku

S.S. „Duilio“ 10. Oktobra

Putovanje željeznicom iz Zagreba do Genove traje 24 sata. — U Genovi nema karantere. Potanje upute daju pismeno glavno Zastupstvo u Zagrebu i Podezastupstvo:

Beograd, Dubrovnik, Split i Šibenik.

N.B. Uzima parobroda i dani odlazaka mijenjanja.

Producenți și trgovini vînă.

Nove provoarcă hrastovine vînă
biene lemnătoare și cu
ocință obrazină, dobavă
odmah sa sălășești cu najeffino
cijene

Trăže se preprodavați za Hr
vatsko primorje Dalmaciju i
Otoke ponude slati na:

ZAGREBACĂ TVORNICA BAČAVA D. D.
ZAGREB I. Pošt. pristinac 162.

TRGOVCI VINOM!

Iznađujmo se podrumu središtu
grada Zagreba za količinu od 1300
hl. onome, tko kupi sudje bez ikak
kove odstupnine. — Upute slati na
„Delicitas“ d. d. Zag. eb.

Vlaška ulica 62.

ROLLOA

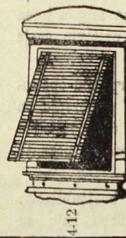
u svakoj vrsti i to:

„Eslingovih“ od drveta —

— — — žaluzije i od platna
šalje, svake vrsti robe za umjetno bravare i teretnih liftova.

Silvester Bernold, Novi Sad.

Telefon 234, preko puta Gasfabriku. Osnovana god. 1885.
Filiala: BEOGRAD, Dositijska ulica 51. —

Papirnica i prodaja novina

JOSIP DELFIN

SIBENIK

Trgovina papira, pisačeg i risađeg pribora. — Bogato skladiste
školskih predmeta na veliko kao i raznovrsnih razglednica.

CIJENE RAZGLEDNICAMA:

U krasnim bojama: cvjeće, djeca, glave itd. . .	Din. 45-
U krasnim bojama: ljubavne	45-
Cvjeće bogato sortirano u prekrasnim bojama	45-
Čestitke zlatorezom u bojama dobro sortirano	50-
Ukusno izradjeno sa umjetno cvjećem i nadpisom	150-
Sretan Božić i Nova Godina dobro sort. u bojama	45-
Iz prirode I. vrst. bogato sortirane	60-

Cijene razumijevaju se za 100 komada. — Robu šaljem uz pou
zeće ili uz unapred preposlan novac. Pakovanje ne zaračunajem.

Nedvojbeno obilježja

„Pravog FRANCKOVOG: dodatka kavi. I to
ime „Franck“ i „mlinac“ naročilo se ističu na
čovjek, smedje-piavo-bijeloj stilici, za kutije.
„Pravi FRANCK: s mlinicom na nadkritijiv je u
svakoj teku i izdankosti. —

3.

(Pohraniti)

(Nastavak slijedi).

Uredovni satovi Dra. Nekrvića

Oho, gospodo moja, pa dvojica odjednom? Ali s takovim redarstveno zbra
njenim kurjim očima ne bi smio ni jedan čovjek trčkarati, dokako je pronadjen ku
kirol. Ta ujedno više obične kurje oči! Ta to su debeli potplati vojničkih bakanidža.
Iz tog bi se mogla praviti puceta za kabavice. Ali milijon i milijon puta prokušani
kukirov-melem za kurje oči odstranjuje umekšavajućim djelovanjem u malo dana
kurje oči svake vrste, kao i roženice, žuljeve, bradavice i to bez rezanja i izjedanja.
Taj je melem izvrstan i kao što sam kazao, djeluje odmah nakon dva do tri dana.
Njime se boli odmah ublažuju. Upamtite si i ubilježite stih: „Bili žuljevi s manje ili
više bol, oni se liječe samo pomouči kukirovom“. Ujedno van preporučujem, da pri
mite do znanja blagotvorno djelovanje kukirova. Za njegu i čišćenje nogu je kukirov
najbolje sredstvo. Ako vi pravilno upotrebljavate to sredstvo, onda na Vašim cijenjeno
m nogama ne će izrasti više nikada te dosadne rožnate napržice. Ona će te moći
stupati bez straha, da će Van se nože nožuljiti ili izraniti. Oba ova glasovita prepa
rata dobijete u svakoj većoj drogeriji. Azi paziti na zaštitni znak: „Pijelova glava s
nogom“ a tobobiže preparate, koji su navodno isto tako dobri, najenergičnije вра
ćajte. Nabavite si još danas poučnu brošuru „Ispravna njega nogu“. Pošljite slijedi
besplatno i prsto od poštarine putem tvrtke

HUGO BULLY, BEOGRAD (JUGOSLAVIJA) JAKŠIĆEVA 11.

Pravi, čitavim svijetom proslavljeni, milijon i milijon puta prokušani Kukirov-prol
zvod, dobivaju se u svim većim lijekarnama i u svim boljim drogerijama uz cijenu
od Dinara 18 — po jednoj kutiji Kukirov-melema za kurje oči i uz cijenu od Dinara
1250 po jednom zamotu Kukirov-kupke za noge. U mnogim će se trgovinama proda
vat u jeftinije cijene patovinice naših pravih Kukirov-prolzdova. Vraćajte dotične
proizvode natrag, jer je to u Vašem interesu i pozite na to, da Van ne dolaze u ruke
bezvrijedni preparati, koji nose naptise kao „isto tako dobro“. Od Kukirova nema
boljih. Samo su oni pravi, koji nose zaštitni znak: „Pijelova glava s nogom“.

Nas Vam značtevi odlo, koji stoji pod vodstvom starog i iskušnog liječnika
šalje besplatno na zahtjev, uz pripisanje poštarine za odgovor savjete i obavijesti
na sva pitanja, koja se odnose na njega i bolesti nogu.

KUKIROV-FABRIK, GROSS-SALZE BEI MAGDEBURG (DEUTSCHLAND).

Opleteni botuni

(demižone) u svakoj
količini od 3 do 50
lata razasili poštom

ili željeznicom uz naj
jeftinije cijene. Veliki izbor sta
kleni, porculanske i luksusne robe.

STAKLENÉ PLOČE svake vrsti,
brušena i nebrušena OGLEDALA.

REX i ULTREFORM boce i lon
ce za ukuhavanje voća preporuča

Staklena V.J. FRANZ, Zagreb

Jeladičev trg. 7.
Specijalno skladiste lijekarskih boćica i
laborat. robe.

